

Το «συμβολικό» κλείσιμο του ΑΠΘ και τα σκουπίδια

Το χρονικό της ελεύθερης πτώσης ενός πανεπιστημιακού ιδρύματος

Του Λουκά Βλάχου | ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ «ΤΑ ΝΕΑ»: 10/10/2012 16:12 |

Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης περνά αυτή την περίοδο μια μεγάλη εσωτερική κρίση. Η οικονομική κρίση έβαλε δύσκολους περιορισμούς στη λειτουργία όλων των πανεπιστημίων, αλλά μερικά πληρώνουν σήμερα επιλογές που έκαναν πριν από δέκα ή και περισσότερα χρόνια.

Οι κυβερνήσεις που εναλλάσσονταν στην εξουσία την τελευταία δεκαπενταετία έκαναν μια λανθασμένη κίνηση στην ανανέωση προσωπικού στα ΑΕΙ: επέτρεψαν την ομαλή ανανέωση του διδακτικού προσωπικού, αλλά σταμάτησαν τις προσλήψεις διοικητικού και τεχνικού προσωπικού και, κυρίως, τις προσλήψεις εργαζομένων στη φύλαξη και στην καθαριότητα. Η αντίδραση των πρυτανικών αρχών, ειδικά στο ΑΠΘ, στη δυσκολία αυτή, την περίοδο που η χρηματοδότησή του για λειτουργικά έξοδα ήταν ανθηρή, ήταν να στραφεί σε εργολάβους που προσλάμβαναν υπαλλήλους και έκαναν ειδικές συμβάσεις με το πανεπιστήμιο. Με τον τρόπο αυτό δημιουργήθηκε μια νέα κατηγορία υπαλλήλων, οι «εργολαβικοί». Με τα χρόνια οι εργολαβικοί, όπως ήταν αναμενόμενο, πολλαπλασιάστηκαν και σήμερα είναι περίπου 800, με τις δαπάνες των εργολαβιών να ξεπερνούν τα 16 εκατομμύρια ευρώ το χρόνο. Δυστυχώς, όταν ανοίξουν τέτοιες «πόρτες» για προσλήψεις σε μια κοινωνία που έχει μάθει στη πελατειακή σχέση εξουσίας και ψηφοφόρων, «αρχίζουν τα όργανα», όπως άλλωστε έγινε με του Δήμου. Από τους 800 εργολαβικούς υπαλλήλους, οι 200 εργάζονται στη καθαριότητα και οι 200 στη φύλαξη, ενώ οι 400 που απομένουν εργάζονται παράνομα στη διοίκηση, παρακάμπτοντας τους διορισμούς με ΑΣΕΠ. Δεν χρειάζεται να αναλύσω ότι ανάμεσα στους 400 εργολαβικούς που δουλεύουν στα γραφεία ένα μεγάλο ποσοστό είναι παιδιά μόνιμων υπαλλήλων στη διοίκηση του ΑΠΘ και καθηγητών στο ίδρυμα. Μια μικρή κωμόπολη είναι το ΑΠΘ και σίγουρα μια τέτοια εργασιακή σχέση, άπαξ και ξεκινήσει, θα ξεφύγει και προς αυτή την κατεύθυνση. Για να είμαστε δίκαιοι, το πρόβλημα αυτό δεν το δημιούργησε η σημερινή πρυτανική αρχή, η οποία έκανε σκληρή διαπραγμάτευση με τους εργολάβους με αποτέλεσμα να μειώσουν σημαντικά τις αμοιβές τους. Το ΑΠΘ, από τα 40 και 50 εκατομμύρια για λειτουργικές δαπάνες στις καλές εποχές, έπεσε φέτος στα 25 εκατομμύρια. Γνώριζε από την αρχή του έτους η σημερινή πρυτανική αρχή ότι φέτος θα δυσκολευτεί να καλύψει τις υποχρεώσεις της απέναντι στους εργολαβικούς υπαλλήλους, αλλά ήλπιζε σε μια πιθανή πρόσθετη χρηματοδότηση 8 εκατομμυρίων. Τα πράγματα όμως δεν πήγαν καθόλου καλά φέτος και τα 8 εκατομμύρια δεν έφτασαν στο ΑΠΘ, όπως δεν έφτασαν και στα άλλα πανεπιστήμια, στα νοσοκομεία, στους δήμους κ.λπ. Το ΑΠΘ ζήτησε από τη κυβέρνηση να του επιτραπεί να προσλάβει το ίδιο, μέσα από την εταιρεία διαχείρισης της πανεπιστημιακής περιουσίας, τους εργολαβικούς υπαλλήλους και να πετάξει έξω τον εργολάβο, κάτι που όμως θα διόρθωνε μια προηγούμενη λανθασμένη ενέργεια με μια νέα ενέργεια, η οποία χρειάζεται να μελετηθεί προσεκτικά για να καταλάβουμε τις πιθανές παρενέργειες που μπορεί να έχει στο μέλλον. Το υπουργείο δεν δέχτηκε αυτή τη λύση. Από τον Αύγουστο κάποιοι εργολαβικοί υπάλληλοι είναι απλήρωτοι, ενώ τον Σεπτέμβριο δεν πληρώθηκε κανένας, οπότε δικαιολογημένα σταμάτησαν να

εργάζονται. Στοιβες σκουπίδια έχουν συγκεντρωθεί παντού στο ΑΠΘ, που το επισκέπτονται 20.000 φοιτητές κάθε μέρα και όπου τα πάρτι των παρατάξεων συνεχίζονται κανονικά. Οι τουαλέτες δεν καθαρίζονται και, σαν να μην έφταναν αυτά, οι εργολαβικοί υπάλληλοι άρχισαν παράνομη κατάληψη του κτηρίου διοίκησης εδώ και δυο εβδομάδες.

Την Παρασκευή 5 Οκτωβρίου, η Σύγκλητος του ΑΠΘ, έπειτα από πρόταση του Πρυτανικού Συμβουλίου, παίρνει μια πρωτόγνωρη για τα παγκόσμια δεδομένα απόφαση: να αναστείλει «συμβολικά» το εκπαιδευτικό, ερευνητικό και διοικητικό έργο του (δημόσιου) ΑΠΘ την Πέμπτη 11 και την Παρασκευή 12 Οκτωβρίου και παράλληλα να βγουν οι πανεπιστημιακοί στους δρόμους για διαδηλώσεις. Μερικά ερωτήματα είναι εύλογα:

*Είναι το δημόσιο Πανεπιστήμιο «περιουσία» του Πρυτανικού Συμβουλίου και της Συγκλήτου, ώστε να δικαιούνται να αναστέλλουν τη λειτουργία του όποτε θέλουν και για όσο χρόνο θέλουν;

*Θα πληρωθούν οι 4.500 δημόσιοι υπάλληλοι και λειτουργοί του ΑΠΘ από το κράτος αυτές τις δύο μέρες (δαπάνη 500.000-600.000 ευρώ) ή θα τους περικοπεί ο μισθός; Το πρώτο δημιουργεί ηθικό πρόβλημα, το δεύτερο οικονομικό.

*Θα υπάρξουν κυρώσεις σε όσους δεν υπακούσουμε στην απόφαση;

Με πορείες και συγκεντρώσεις στο Υπουργείο Μακεδονίας-Θράκης και στο Δημαρχείο Θεσσαλονίκης, ένα ανώτατο ακαδημαϊκό ίδρυμα διεκδικεί λύση από την προϊσταμένη αρχή του (το υπουργείο Παιδείας) ή μετατρέπεται σε συνδικαλιστικό φορέα;

Η απόφαση της Συγκλήτου κλείνει με μια ακόμα προβληματική παράγραφο:

«απευθύνει έκκληση προς την πανεπιστημιακή κοινότητα να ενισχύσει τη συνοχή, την ενότητα και την αλληλεγγύη, προκειμένου το Πανεπιστήμιο να παραμείνει όρθιο και σε λειτουργία σε μια εποχή ιδιαίτερα δύσκολη». Φυσικά είναι αντιφατικό να στηρίζεις τη λειτουργία με αναστολή λειτουργίας, και μάλιστα σε περίοδο δύσκολη για τη χώρα μας να ζητάς πρόσθετη χρηματοδότηση 8 εκατομμυρίων. Η σταδιακή πληρωμή μόνο των εργαζομένων στη καθαριότητα και φύλαξη, με προσωπικό ασφαλείας και ήρεμη συζήτηση, χωρίς συνδικαλιστικού τύπου εκβιασμούς, είναι η λύση. Επιτέλους, όλοι μας πρέπει να εγκαταλείψουμε πρακτικές και τακτικές που αποδεδειγμένα δεν αποδίδουν πλέον και να αναδιαρθρώσουμε τα Πανεπιστήμια με βάση τα νέα δεδομένα. Αντί λοιπόν η Σύγκλητος να κάνει επαναστατική γυμναστική κατά μήκος της Εγνατίας, ας εργαστεί τις δύο αυτές μέρες με το υπουργείο Παιδείας και τις δημοτικές αρχές για να βρεθεί λύση.

*Ο Λουκάς Βλάχος είναι καθηγητής Αστροφυσικής στο ΑΠΘ.